

Zemědělci ze střední a východní Evropy budou protestovat proti komplikované zemědělské politice EU, vyjedou k hranicím 22. února

13. 02. 2024

Tisková zpráva 13. 2. 2024 – Agrární komora České republiky předala během jednání zemědělských organizací v polském Otrębusey ve dnech 12. a 13. února 2024 eurokomisaři pro zemědělství Januszi Wojciechowskému požadavky na pomoc českému, potažmo evropskému zemědělství. Podpořily je delegace zemědělců Slovenska, Maďarska, Polska, Litvy, Lotyšska a důrazně požádaly eurokomisaře o okamžité řešení pokřiveného evropského trhu způsobeného bezcelními dovozy komodit z Ukrajiny, environmentálními ambicemi či neúnosně přebujelou byrokracií a náročnou administrativou. Dále agrární organizace vyzvaly ve společném komuniké zemědělce, aby dali najevo svou nespokojenost a vyjeli v protestních kolonách 22. února 2024 k hranicím, kde se potkají s protestujícími farmáři z dalších zemí.

„Organizace sdružující zemědělce, které se účastní dnešního jednání, vyslyšely naši výzvu, aby se sjednotily k řešení existenčních problémů, kterým čelíme všichni. Jedině společnou koordinací našich požadavků a společným postupem máme šanci upozornit na zoufalou situaci, v níž se evropské zemědělství momentálně nachází, a vytvořit tlak na evropské i české politiky, aby už konečně podnikli kroky, které zemědělcům skutečně pomohou. Nízké výkupní ceny a vysoké náklady, které mnohými politickými rozhodnutími ještě rostou, prostě dnes už jiné řešení nemají. Že je situace v Evropě naprosto tristní, dávají už měsíce najevo zemědělci v mnoha dalších evropských zemích. Je potřeba si to vyložit tak, že nejde o projev agrese, ale naopak jako volání o pomoc z často naprosto bezvýchodné situace,“ říká prezident Agrární komory České republiky Jan Doležal.

Agrární komora ČR, která hájí zájmy tuzemských chovatelů skotu, prasat, drůbeže a pěstitelů obilovin, olejnin, ovoce, zeleniny, brambor, chmele a dalších plodin, ale i dodavatelů techniky, technologií, společností podnikajících v lesním a vodním hospodářství či potravinářství, se společně se agrárními organizacemi střední a východní Evropy shodly na souboru požadavků vůči Evropské komisi a předaly je během společného dvoudenního jednání 12. a 13. února 2024 v polském Otrębusey nedaleko Varšavy eurokomisaři pro zemědělství Januszi Wojciechowskému. Tyto požadavky konkrétně podpořily vedle české komory dále organizace Slovenska, Maďarska, Polska, Litvy a Lotyšska.

Konkrétně se jedná o následující požadavky:

1) Zemědělci se potýkají s narušením hospodářské soutěže a nízkými cenami zemědělských komodit, které se v řadě případů pohybují pod evropským průměrem. Tuto situaci zhoršuje bezcelní dovoz zemědělských komodit z Ukrajiny, které místo třetích zemí končí na evropském trhu a deformují jej. Ukrajinská produkce nemusí splňovat vysoké evropské standardy, a je tak pro překupníky levnější a výhodnější, i když nemusí být kvalitní. Zemědělci EU jsou solidární s ukrajinskými pěstiteli, ale nemůže to být na úkor českých, potažmo evropských zemědělců. Je nezbytné přebytečné komodity odčerpat z evropského trhu nebo zajistit jejich zpracování, například do biopaliv.

2) Náklady na produkci zvyšují stále nová pravidla, která zavádí Evropská unie a na národní úrovni je ještě zpřísňujeme. Současně ale nejsou zemědělcům nabízeny adekvátní kompenzace za jejich plnění. Patří k nim přehnané environmentální ambice formulované v Zelené dohodě pro Evropu neboli Green Dealu. Zemědělci vítají opatření, která přispějí ke zlepšení stavu životního prostředí, na němž závisí jejich práce. Potřebují k tomu ale mít k dispozici adekvátní nástroje tak, aby byl chod hospodářství i nadále udržitelný.

3) Zemědělci napříč Evropou čelí přebujelé byrokracii, kvůli které jim přibývá povinností. Každá

reforma Společné zemědělské politiky Evropské unie slibuje zjednodušení a motivační podmínky pro zemědělské hospodaření, nicméně ve finále se s každou revizí zvyšuje byrokratická zátěž a zemědělce to odrazuje od pokračování ve výrobě potravin. Například jen mezi lety 2022 a 2023 vzrostl počet kontrol zhruba dvojnásobně. Je třeba zásadně přepracovat systém dotačních podpor zemědělství tak, aby byl srozumitelný, předvídatelný a spravedlivý.

Zemědělské organizace se dále shodly, že vyzvou k zapojení do protestních jízd 22. února 2024 také další evropské země. Pokud Evropská komise nepředloží plán k reálnému řešení těchto problémů obratem, budou se tyto akce u hraničních přechodů opakovat. Současně agrární komory nebudou zemědělcům bránit, aby protestovali i na národní úrovni. Agrární komora ČR tak jedná v souladu se svým představenstvem a dozorčí radou, které rozhodly 26. ledna 2024 ve Větrném Jeníkově o podpoře mezinárodního protestu zemědělců.

K masivním protestům zemědělců se schyluje také na celorepublikové úrovni v Česku. Vedení Agrární komory ČR předložilo ministrowi zemědělství Markovi Výbornému na zmíněném jednání ve Větrném Jeníkově soubor požadavků. Kromě podpory výše zmíněných bodů se týkají revize národního strategického plánu pro provádění Společné zemědělské politiky Evropské unie v období 2023-2027, zejména pak úpravy parametrů redistributivní platby, která přiděluje 23 procent z obálky přímých plateb na prvních 150 hektarů podniku, nepřiměřeného zpřísnění protierozních opatření a povinného procenta neprodukčních prvků na orné půdě, které zamezuje vyrábět na této výměře zemědělské komodity pro výrobu potravin. Pokud ministr Výborný nepřijde po dohodě s vládní pětikoalicí s přijatelným řešením pro zemědělce do 1. března 2024, Agrární komora ČR podpoří protesty, které již místy živelně propukají napříč republikou, a vyústí demonstrací. 29. února 2024 se uskuteční další mimořádné jednání představenstva Agrární komory ČR, kde ministr zemědělství představí závěry jednání v rámci pětikoalice.

„Naším cílem rozhodně není ochromit fungování společnosti, chceme pouze důrazně upozornit na široké a prohlubující se problémy zemědělců. Z důvodu všech popsanych tlaků se hraje o jejich samotnou existenci a jak jsme slyšeli na jednání v Polsku, ve stejném postavení jsou i zemědělci v ostatních zemích v Evropské unie. Bez nich tady navíc nebudou komodity pro výrobu potravin a prohloubí se závislost na dovozech ze třetích zemí, které nedodržují vysoké standardy produkce potravin v souladu s pravidly EU, a tím i nadvláda nadnárodních obchodních řetězců. Odnese to především lidé, kteří budou muset při nákupu základních potravin sáhnout do peněženek ještě hlouběji než nyní. Je nezbytné, aby se této realitě česká a evropská vláda už konečně postavily čelem a převzaly odpovědnost za situaci, v níž se agrární sektor nachází,“ doplňuje prezident Agrární komory ČR Doležal.

Kontakt pro média:

Agrární komora České republiky

tisková mluvčí Barbora Pánková

tiskove@akcr.cz, pankova@akcr.cz

tel.: 721 306 431

Agrární komora České republiky

Sdružuje většinu podnikatelů v zemědělství, lesnictví a potravinářství. Prosazuje a obhájí oprávněné zájmy svých členů už téměř třicet let. Její členové produkují přes 80 procent veškerých komodit a obhospodařují více než 1,6 milionu hektarů zemědělské půdy, což je téměř polovina z celkové plochy zemědělské půdy v Česku. AK ČR má téměř tři tisíce členů, z čehož 1206 je soukromě hospodařících rolníků a zbytek tvoří zemědělské organizace. V tomto počtu nejsou zahrnuti členové 32 profesních svazů, sdružení a unií, v nichž se příslušnost podnikatelů překrývá a které rovněž sdružuje AK ČR.